

BEOORDELINGSSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding
Psychomotorische Therapie
Deeltijd en flexibele deeltijd

inclusief beoordeling
Experiment leeruitkomsten

Christelijke Hogeschool Windesheim

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding
Psychomotorische Therapie
Deeltijd en flexibele deeltijd

inclusief beoordeling
Experiment leeruitkomsten

Christelijke Hogeschool Windesheim

CROHO nr.: 40065

Hobéon Certificering

Datum

11 maart 2020

Auditpanel

W.L.M. Blomen

Dr. D. Vancampfort

Dr. M. Spreen

Drs. J. Termeer-Blom

Secretaris

Drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	27
6.	AANBEVELINGEN	29
BIJLAGE I	Scoretabel	31
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	33
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	37
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	39

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Christelijke Hogeschool Windesheim
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, d.d. 16 april 2015
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	M. Psychomotorische Therapie
registratienummer croho	40065
domein/sector croho	Gedrag en Maatschappij
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Hbo-masters
graad en titel	Master of Arts
aantal studiepunten	60 EC
afstudeerrichtingen	-
locatie	Zwolle
variant	Deeltijd/Pilot flexibilisering
Onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	13 december 2019

2. SAMENVATTING

De deeltijd Masteropleiding Psychomotorische Therapie (hierna: MPMT) leidt studenten op tot experts die in staat zijn om op een methodische, planmatige en 'zoveel mogelijk' wetenschappelijk onderbouwde wijze te interveniëren bij psychische en psychosociale problematiek. Zij neemt bewegingsgedrag en lichamelijke als uitgangspunt bij een behandeling. De afgestudeerde MPMT'er behandelt cliënten met een psychosociale problematiek met behulp van bewegings- en lichaamsgerichte activiteiten in een therapeutische setting. De Master Psychomotorisch therapeut leidt studenten op die in staat zijn om (1) complexe psychiatrische en psychosociale problematiek in een brede range van settings zelfstandig te behandelen, (2) op adequate en professionele wijze de PMT en het therapeut-schap te profileren binnen een brede range van settings en (3) het psychomotorisch handelen wetenschappelijk te onderbouwen.

Hogeschool Windesheim biedt deze opleiding behalve op bachelorniveau ook op *masterniveau* aan omdat er sprake is van een steeds complexer wordende beroepspraktijk. Dit vraagt om een hoger opleidingsniveau en om de verdere scholing van professionals. In dit verband merkt de opleiding op dat wat betreft de effectiviteit van vaktherapeutische beroepen, het Zorginstituut Nederland vaststelt dat interventies op dit terrein nog onvoldoende onderzocht zijn. De overheid heeft de beroepsgroep opgeroepen om de noodzakelijke wetenschappelijke onderbouwing te leveren. MPMT moet daar een bijdrage aan leveren: de vraagstukken die er zijn op het vlak van de complexe beroepspraktijk, innovatie en onderzoek vragen om master opgeleide vaktherapeuten, kortom, psychomotorische therapeuten op masterniveau.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De beoogde competenties, beroepstaken en eindkwalificaties voldoen aan de eisen wat betreft oriëntatie, inhoud en niveau en zijn door een brede representatie vanuit het werkveld gevalideerd. De opleiding heeft duidelijke ambities om een internationaal profiel te ontwikkelen. Ze heeft hierin een voortrekkersrol. Het panel adviseert de opleiding de voortrekkersrol door te zetten om in Europees verband te komen tot een internationaal beroepsprofiel. De onderzoekscomponent is stevig verankerd in de opleiding. Internationalisering als onderdeel van de professionele MPMT oriëntatie is wel beleidsmatig uitgewerkt, maar nog niet in het profiel geëxpliciteerd. Het werkveld en alumni zijn nauw betrokken bij de opleiding, hun inbreng is voor de ontwikkeling van de opleiding betekenisvol en de contacten worden ook op strategisch niveau effectief onderhouden.

Ten aanzien van het *Experiment Leeruitkomsten* stelt het auditpanel vast dat de opleiding een helder uitgewerkt onderwijskundig concept hanteert en per module de leeruitkomsten op een inzichtelijke wijze formuleert.

De bovenstaande oordelen wegend, stelt het auditpanel vast dat de opleiding aan de eisen van standaard 1 voldoet. Dit geldt tevens voor het *Experiment Leeruitkomsten*.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding beschikt over een wat vormgeving en inhoud betreft, aantrekkelijk curriculum dat studenten als uitdagend en gestructureerd ervaren. De leeruitkomsten van de verschillende modules bieden een dekkende vertaling van de beoogde leerresultaten. De opleiding kent een intensieve wisselwerking met de beroepspraktijk; het praktijkaandeel in de opleiding is substantieel en betekenisvol; werk(ervarings)plekken zijn opgenomen in het tweejarig curriculum en bestuurlijke verankering in het internationale werkveld zorgt ervoor dat de opleiding internationaal 'aangesloten' blijft. De onderzoekscomponent binnen het curriculum is stevig, de betrokkenheid van het lectoraat is een pluspunt. Het auditpanel sprak met een docententeam dat, ondanks de kleine aanstellingen, op elkaar is ingespeeld en de expertise in

huis heeft om het curriculum uit te voeren. De opleiding houdt zicht op het studiesucces van haar studenten en neemt maatregelen indien er sprake is van studievertraging. De voorzieningen zijn op orde. De studiebegeleiding is effectief.

Ten aanzien van het *Experiment Leeruitkomsten* stelt het auditpanel vast dat de opleiding een adequaat vormgegeven instroomprocedure hanteert. Zij stelt studenten in staat hun eigen leerweg uit te zetten. De leeractiviteiten zijn adequaat beschreven; zij stellen de student in staat om de leeruitkomsten te behalen. De docenten beschikken over voldoende kennis en kunde om studenten, één op één, te begeleiden die de experimentele variant volgen.

Op basis van bovenstaande oordelen, stelt het auditpanel vast dat de opleiding aan de eisen van standaard 2 voldoet. Dit geldt tevens voor het *Experiment Leeruitkomsten*.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding hanteert een toetssystematiek die helder is uitgewerkt. De wijze waarop MPMT toetst, sluit aan bij het niveau van de opleiding. De variatie in toetsen is op orde, zorgvuldig afgestemd op het voorafgaande onderwijs en de te toetsen leerdoelen. De opleiding borgt de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing. De door het auditpanel bestudeerde toetsen representeren het masterniveau. Examencommissie en toetscommissie zijn beide stevig in positie, staan borg voor het eindniveau en stimuleren gezamenlijk een kwaliteitsbewustzijn rondom toetsing, onder meer door regelmatig te overleggen met management en docenten over kwesties rondom toetsing.

Ten aanzien van het *Experiment Leeruitkomsten* stelt het auditpanel vast dat de opleiding voor het toetsen van leeruitkomsten een breed palet van passende toetsvormen hanteert. Examinatoren zijn voldoende getraind om leerwegaafhankelijk te toetsen. De examencommissie zit goed in haar rol om haar taken uit te voeren en om ervoor te zorgen dat studenten de leeruitkomsten realiseren op masterniveau.

Op basis van bovenstaande oordelen, stelt het auditpanel vast dat de opleiding aan de eisen van standaard 3 voldoet. Dit geldt tevens voor het *Experiment Leeruitkomsten*.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het afstudeerniveau van de MPMT representeert het masterniveau; de opleiding realiseert de beoogde leerresultaten. De door de opleiding aan de theses toegekende cijfers zijn passend. Het werkveld is tevreden over de afgestudeerden, alumni zijn tevreden over de opleiding.

Ten aanzien van het *Experiment Leeruitkomsten* gaat het auditpanel er vanuit, gelet op het hbo-masterniveau van de door haar bestudeerde en beoordeelde theses van de deeltijdopleiding, dat studenten die aan het experiment deelnemen de beoogde leeruitkomsten eveneens zullen behalen.

Op basis van bovenstaande oordelen, stelt het auditpanel vast dat de opleiding aan de eisen van standaard 4 voldoet. Dit geldt tevens voor het *Experiment Leeruitkomsten*.

Algemene conclusie:

Gelet op de kwaliteit van de masteropleiding Psychomotorisch Therapie van Hogeschool Windesheim en het feit dat afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten realiseren en daarmee over het masterniveau beschikken, adviseert het auditpanel de NVAO tot continuering van de accreditatie van deze opleiding.

Ook stelt het auditpanel vast dat de opleiding voldoet aan de standaarden voor het *Experiment Leeruitkomsten* zoals geformuleerd in het protocol 'Beoordeling bestaande experimenten Leeruitkomsten' van april 2019.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 11 maart 2020.

3. INLEIDING

De Masteropleiding Psychomotorische Therapie (MPMT) maakt binnen Hogeschool Windesheim deel uit van de Calo. De Calo op haar beurt maakt deel uit van het domein Bewegen en Educatie. Binnen de Calo staat het opleiden van professionals op het terrein van bewegingsonderwijs, sport en gezondheidszorg centraal. De activiteiten van de Calo zijn geordend naar de drie werkgebieden: Lichamelijke Opvoeding, Sportkunde en PMT. Hierbinnen is de uitvoering van het onderwijs belegd bij resultaatverantwoordelijke teams en vindt aansturing per werkgebied plaats door een hogeschoolhoofddocent.

Het werkgebied van PMT kent binnen de Calo een flexibele, verticale portefeuille van *bachelor degree* tot en met de PhD. Drie bacheloropleidingen (Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie, Lerarenopleiding Lichamelijke Opvoeding en Sportkunde) en twee masteropleidingen (behalve de Master Psychomotorische Therapie ook de Master Lichamelijke Opvoeding en Sportpedagogiek) maken deel uit van de Calo. Alle Calo-opleidingen gezamenlijk beschikken over één Examen- en Toetscommissie.

Het lectoraat 'Betekenisvol bewegen' heeft een inhoudelijke relatie met de Calo waarbij de leeropdracht 'Bewegen, Gezondheid en Welzijn' direct aansluit op zowel de bachelor als de master PMT. MPMT biedt verdieping en verbreding ten opzichte van de gelijknamige bacheloropleiding.

Op landelijk niveau is MPMT de enige opleiding op masterniveau binnen dit vakgebied. Wel zijn er binnen de vaktherapeutische beroepen aanpalende masteropleidingen waaronder de masteropleiding Vaktherapie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en voor wat betreft de externe validering met de Master Dance Therapy van Codarts.

Vorige accreditatie

MPMT is in 2011 positief beoordeeld door een auditpanel, op 27 februari 2012 gevolgd door een positief besluit van de NVAO. De NVAO onderschreef daarin de aanbevelingen van het auditpanel, in het bijzonder die rondom de onderzoeksvaardigheden. Het panel adviseerde de opleiding om de eindkwalificatie rond onderzoek te herdefiniëren naar: het aanleren van een onderzoeksattitude. Tevens adviseerde het panel de opleiding om de doelen op het gebied van onderzoek scherper te stellen en deze af te stemmen op het leveren van een bijdrage aan praktijkonderzoek. De onderzoeksvaardigheden kwamen in de mastertheses minder goed tot uiting. Het door de NVAO gevraagde tussentijds onderzoek, dd. 30 maart 2015, toonde aan dat de opleiding zich op dit punt voldoende had verbeterd.

Ten tijde van de audit in 2011 nam de opleiding al verbetermaatregelen op basis van verbeterplannen ter versterking en vervroeging van de onderzoekslijn. Studenten zouden zo beter toegerust met hun afstudeertraject kunnen starten. In het huidige curriculum zet MPMT de onderzoekslijn in met de module 'Verdieping praktijkgericht onderzoek PMT 1'. Ook is er, ter versterking van de onderzoekslijn, een directe verbinding met de leeropdracht 'Bewegen, Gezondheid en Welzijn' van het lectoraat 'Betekenisvol bewegen'. Er is meer ruimte ontstaan voor onderzoek waarbij MPMT streeft naar een verbinding met lopend lectoraatsonderzoek.

Experiment Leeruitkomsten

MPMT is sinds 2018 een door de overheid bekostigde opleiding en neemt deel aan het experiment leeruitkomsten. In deze rapportage besteedt het auditpanel ook aandacht aan zijn bevindingen ten aanzien van dit experiment. Bij de rapportage is er voor gekozen om direct aan te sluiten bij de bevindingen van de deeltijdvariant van MPMT. Dus per standaard besteden wij in deze rapportage behalve aan de reguliere deeltijdvariant aansluitend ook aandacht aan de experimentele variant. Ook bij de beoordeling en weging per standaard maakt het auditpanel dit onderscheid.

Bij de beoordeling van het Experiment Leeruitkomsten heeft het auditpanel gebruik gemaakt van het beoordelingsprotocol van april 2019.

Toelichting bij de variant Experiment Leeruitkomsten.

Hoger onderwijsinstellingen die te kennen hebben gegeven deel te willen nemen aan het Experiment Leeruitkomsten kunnen binnen de kaders van dat experiment een deeltijd- of duale opleiding aanbieden waarbij geen sprake hoeft te zijn van een samenhangend geheel aan onderwijseenheden zoals dit is vastgelegd in de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderwijs. Doel van het experiment is te onderzoeken of een andere inrichting van beide varianten leidt tot een toename van studenten aan hbo-opleidingen en aansluitend een toename van hbo-diplomering. De Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie heeft een protocol opgesteld dat van toepassing is op experimenteervarianten waarover de Minister positief heeft besloten op basis van planbeoordeling. Het auditpanel hanteert bij zijn beoordeling dit protocol van de experimenteervariant van de deeltijdopleiding MPMT.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Aanvullende toelichting voor het experiment leeruitkomsten: De visie van de instelling op flexibilisering is vertaald naar een onderwijskundig concept dat is doorgevoerd in de experimenteervariant. De leerresultaten zijn vertaald naar eenheden van leeruitkomsten van maximaal 30 EC, die gezamenlijk en in samenhang de student in staat stellen de leerresultaten te realiseren. Het aantal EC is een uitdrukking van de mate waarin de eenheid van leeruitkomsten bijdraagt aan het realiseren van de leerresultaten (een outputgerichte benadering, zoals vastgelegd in het Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs, 8 april 2016).

Leeruitkomsten beschrijven wat een student geacht wordt te weten, te begrijpen en te kunnen toepassen na afronding van een leerperiode. Leeruitkomsten moeten voldoen aan de volgende kwaliteitseisen:

- Leerwegonafhankelijk: ze stellen studenten in staat een eigen leerweg te bepalen.
- Representatief voor de leerresultaten van de opleiding.
- Herkenbaar voor het werkveld.
- Specifiek en meetbaar: ze bieden een eenduidig beoordelingskader bij leerwegonafhankelijke toetsing.
- Transparant: de relatie tussen leerresultaten, eenheden van leeruitkomsten, leeractiviteiten en toetsing is duidelijk.
- Samenhangend: ze vormen een samenhangende eenheid en zijn te onderscheiden van andere (eenheden van) leeruitkomsten.
- Duurzaam: ze zijn op zo'n manier geformuleerd dat ze een aantal jaren gehanteerd kunnen worden.

Bevindingen

Profiel

De masterafgestudeerde PMT'er is expert op het terrein van psychomotorische vaardigheden, stemt deze af op zijn cliënt en baseert zich daarbij, *evidence based*, op recente (inter)nationale bronnen, methodieken en interventies. Hij beschikt over kennis van en inzicht in zowel psychiatrische als psychosociale problematieken, hij kan een hulpvraag op individueel- of systeemniveau formuleren en een behandelplan opstellen. Zijn referentiekader bestaat verder uit kennis en inzicht van de sociale- en medische wetenschappen en de humane biologie. Hij is in staat om de theoretische kennis uit deze vakdisciplines te verbinden aan het professioneel handelen en dit te verantwoorden op basis van wetenschappelijke bronnen.

Drie pijlers

Centraal in de MPMT staan flexibiliteit en integratie¹ op het terrein van de drie 'pijlers': professioneel handelen, professioneel leiderschap en praktijkgericht onderzoek. Binnen de pijler 'professioneel handelen' gaat het om verdieping en verbreding van recente kennis van de complexe problematiek en verdieping van persoonlijk handelen. De pijler 'professioneel

¹ Flexibiliteit en integratie betekent dat de therapeut samen met de cliënt het therapeutisch proces concreet, methodisch en op metaniveau monitort.

leiderschap' richt zich met name op profileren en schriftelijk presenteren waarbij de inhoudelijke verantwoording een belangrijk element vormt. 'Praktijkgericht onderzoek' staat in het teken van het leveren van een bijdrage aan de wetenschappelijke onderbouwing van het vakgebied PMT. Deze pijler werkt veel samen met het lectoraat 'Betekenisvol Bewegen'. Studenten geven aan dat de pijlers voortdurend en expliciet aan bod komen in de modules. Zij dragen bij aan de verdieping en verbreding van het professioneel handelen. Studenten geven aan dat MPMT de samenhang tussen de pijlers en competenties explicieter aan de orde kan stellen. Het auditpanel onderschrijft dit laatste. In het vervolg van deze rapportage zullen wij meerdere malen verwijzen naar deze pijlers.

Competenties en beroepstaken

Landelijk is de MPMT de enige opleiding op masterniveau binnen het vakgebied. Wel zijn er binnen de vaktherapeutische beroepen aanpalende opleidingen waaronder de Master Vaktherapie van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen. Ten tijde van de audit was er nog geen landelijk masterprofiel voor de opleiding, dit was nog in ontwikkeling. Wel stelt het auditpanel expliciet vast dat de door de opleiding gehanteerde set competenties alsmede de uitwerking hiervan voldoet aan de eisen van het werkveld, de Dublin-descriptoren en het masterniveau in voldoende mate representeert. De opleiding onderscheidt vijf competenties: construeren, analyseren, integreren, innoveren en positioneren. Zij heeft deze algemeen geformuleerde competenties uitgewerkt. Ter illustratie geven wij een uitwerking van de competentie 'analyseren'.

- *Onder de competentie analyseren wordt verstaan het vanuit verschillende perspectieven of invalshoeken onderzoeken (óf beschouwen) om, onafhankelijk van anderen, tot inzicht te komen en een eigen mening of conclusie te vormen. Het kritisch analyseren is onderdeel van het psychomotorisch handelen, het (mee-)ontwikkelen van beleid en het doen van onderzoek. Het heeft betrekking op het eigen functioneren, de samenwerking met andere professionals en/of gemeenschapsdiensten en de aansluiting op de ontwikkelingen in het werkveld van (gezondheids-) zorg, welzijn en onderwijs. Bij de competentie kritisch analyseren wordt blijk gegeven van het creëren of hebben van overzicht (kunnen abstraheren), het kunnen doorgronden en reflecteren, en het kunnen evalueren en concluderen. Zelfreflectie is hiervan een onderdeel.*

De competenties geven zowel sturing aan de drie pijlers als aan de drie niveaus: micro-, meso- en macroniveau (microniveau is de cliënt en zijn omgeving, mesoniveau is de behandelingsomgeving en macroniveau is maatschappij en gezondheidszorg).

Naast de algemeen geformuleerde competenties, onderscheidt de opleiding een aantal beroepstaken die zijn opgenomen in het beroepsprofiel van de Nederlandse Vereniging voor psychomotorische Therapie en in het Beroepscompetentieprofiel gezondheidszorg-vaktherapeut. De opleiding onderscheidt cliëntgebonden beroepstaken, organisatiegebonden beroepstaken en professiegebonden beroepstaken. Deze beroepstaken zijn (tussen haakjes een voorbeeld):

- Behandeling van cliënten (redeneren en opereren vanuit een vaktherapeutische rationale).
- Organisatie (samenwerken met collega vaktherapeuten en aanpalende disciplines).
- Professionele ontwikkeling (vaktherapeutische competenties ontwikkelen en onderhouden, professionaliseren en profileren van de beroepsuitoefening).
- Onderwijs en onderzoek (participeren in praktijkgericht en wetenschappelijk onderzoek).

Aanvullend op deze beroepstaken heeft MPMT eindkwalificaties geformuleerd die op hun beurt verder zijn uitgewerkt in leeruitkomsten (zie hierna onder *Experiment Leeruitkomsten*). De opleiding heeft in de 'Afstudeernota' de samenhang tussen de competenties, eindkwalificaties en leeruitkomsten beschreven. Het auditpanel kreeg na bestudering van de eindkwalificaties, die conform de drie pijlers zijn ingedeeld, een goed beeld van de eisen waaraan de afgestudeerde MPMT'er voldoet. Ter illustratie geven wij per pijler een aantal voorbeelden van de eindkwalificaties:

Psychomotorisch handelen

- Verslagleggen en kunnen uitvoeren van vakspecifieke diagnostiek dan wel een bijdrage leveren aan algemene diagnostiek, gebruik makend van PMT relevante meetinstrumenten.
- Expert zijn op het gebied van psychomotorische vaardigheden, afgestemd op de cliënt en gebaseerd op recente (inter)nationale *evidence based* en praktijkgerichte theorieën en interventies.

Professioneel leiderschap

- Beleidsvorming door oog te hebben voor ontwikkelingen en innovatieve kansen in de directe werkomgeving en het beroepenveld, dit te onderbouwen en hierbinnen beleidsmatig leiderschap te tonen.
- Organisatie en management door de psychomotorische therapie op diverse manieren op zowel micro-, meso- als macroniveau te profileren en te positioneren, door zelf het initiatief te nemen tot of deel te nemen aan projecten.

Praktijkgericht onderzoek

- Analyseert, interpreteert en rapporteert resultaten en is kritisch en zelfkritisch. Reflecteert (zelf)kritisch aan de hand van wetenschappelijke literatuur en op vlak van uitgevoerd praktijkgericht onderzoek. Onderzoeksresultaten moeten toepasbaar en relevant voor de beroepspraktijk zijn en waar mogelijk implementeerbaar en generaliseerbaar.
- Handelt bij opzet en uitvoering van onderzoek conform geldende (medisch) ethische principes en richtlijnen.

Deze eindkwalificaties zijn op hun beurt gerelateerd aan de hierboven genoemde beroepstaken. In de afstudeernota is dit op een inzichtelijke wijze gebeurd, zo stelt het auditpanel vast. Tevens zijn op basis van de eindkwalificaties leeruitkomsten geformuleerd conform het 'Experiment leeruitkomsten'.

Onderzoek

De opleiding heeft een uitgesproken visie geformuleerd over onderzoekend vermogen. Om tegemoet te komen aan de noodzaak tot onderbouwing en evidentie van het masterniveau van MPMT, dient de afgestudeerde zelfstandig onderzoek te kunnen opzetten, uit te voeren en hierover te rapporteren. Meer specifiek: MPMT'ers met methodologische wetenschappelijke kennis, zijn in staat om praktijkgericht (literatuur)onderzoek te doen, wetenschappelijke publicaties kritisch te beoordelen en de uitkomsten van deze publicaties te implementeren. Niet de rol van 'wetenschappelijk onderzoeker', maar die van de 'onderzoekende, kritische professional' staat centraal; *evidence based practice* is het sleutelbegrip. Het panel stelt vast dat onderzoekend vermogen expliciet en op gedegen wijze is opgenomen in de set competenties (onder de competentie 'analyseren'). Verder komt 'onderzoek' terug als één van de pijlers en in uitgewerkte vorm onder de leeruitkomsten en eindkwalificaties. Het panel onderschrijft de nadruk die binnen de opleiding ligt op de onderzoekscomponent. Dit geldt eveneens voor de opvatting die de opleiding heeft over de betekenis van praktijkgericht onderzoek voor haar studenten: het ontwikkelen van een onderzoekende houding, het toepassen van kennis uit bestaand onderzoek en zelf onderzoek uitvoeren.

Internationalisering

De set competenties van de MPMT voldoet aan de door de *Commission of Education* van het *European Forum of Psychomotricity* vastgestelde beroepsriteria voor de psychomotorische therapeut. Deze zijn op bachelorniveau geformuleerd. Er is nog geen internationaal opleidingsprofiel voor de MPMT opgesteld. Tijdens de audit bleek dat MPMT regelmatig pogingen onderneemt om het vakgebied ook internationaal op masterniveau uit te dragen. Zij zelf heeft duidelijk ambities op dit terrein en bekleedt een voortrekkersrol, zo stelt het auditpanel vast. Het auditpanel moedigt het management, de docenten en de studenten aan om hun 'zendingswerk' internationaal voort te zetten. Docenten van de opleiding zijn in

Europees verband actief. De opleiding kan hetgeen zij thans op het terrein van internationalisering realiseert, opnemen in/vertalen naar de competenties en dit verder uitwerken.

Werkveld

Uit het gesprek dat het auditpanel met de veldadviescommissie voerde, bleek een grote betrokkenheid bij de opleiding. Deze overlegt zowel formeel als informeel met het werkveld, waarbij de uitwisseling over actuele thema's centraal staat. Daarnaast bespreekt de opleiding met (praktijkopleiders van) instellingen stelselmatig ontwikkelingen in het werkveld en de noodzaak van wijzigingen in het curriculum. Dat MPMT contacten met het werkveld ook insteekt op een meer strategisch niveau, is belangrijk. De opleiding betreft haar alumni nauw bij de opleiding. Het auditpanel merkt op dat MPMT haar alumni meer kan inzetten als ambassadeur van de opleiding om de beroepsbekendheid te vergroten en de instroom de komende jaren te laten toenemen. Het werkveld typeert tijdens de audit de relatie met MPMT als 'inhoudelijk en open'; de opleiding neemt de bijdrage van het werkveld serieus. In het kader van de versterking van de positionering van het beroep, kunnen opleiding en beroepsvereniging meer gezamenlijk optrekken. Het auditpanel stelt samenvattend vast, dat er sprake is van een functionele wisselwerking tussen opleiding en beroepspraktijk.

Experiment Leeruitkomsten

De opleiding hanteert een visie die mede voortkomt uit de strategische koers van de hogeschool. De MPMT werkt aan het toekomstperspectief om voor iedere student een persoonlijke leerroute mogelijk te maken met als ideaal dat geen enkele student voortijdig de opleiding verlaat. Daartoe hanteert MPMT drie leidende principes als uitgangspunt voor de vertaling van deze ambitie naar de onderwijspraktijk: iedere student is uniek, complexe praktijk vragen zijn leidend en leren is een sociaal proces. MPMT sluit hier in het experiment leeruitkomsten op aan door de directe verbinding met de beroepspraktijk van PMT en de kenmerkende didactiek van 'met, aan en van elkaar leren'.

De opleiding heeft per 'pijler' eindkwalificaties en leeruitkomsten geformuleerd die in samenspraak met het werkveld zijn opgesteld. Bij de ontwikkeling hiervan heeft MPMT zich gebaseerd op de door Windesheim geformuleerde gemeenschappelijke uitgangspunten voor flexibele deeltijdopleidingen. Zo gelden voor de eindkwalificatie 'Professioneel leiderschap'² de volgende leeruitkomsten:

- *De student profileert zich op professionele wijze middels een (kwalitatief goed) geschreven psychomotorisch product, dat is gebaseerd op zowel recente vakliteratuur als op wetenschappelijke literatuur;*
- *Kan zichzelf op basis van een strategische analyse, gebaseerd op verschillende theoretische modellen, als psychomotorisch therapeut in verschillende zorgcontexten (micro, meso en macro) inspirerend profileren in relatie tot het eigen geschreven PMT-product.*

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding de leeruitkomsten op een inzichtelijke, samenhangende en duurzame wijze heeft geformuleerd en per leeruitkomst goed toetsbaar is in hoeverre een student deze beheerst. De leeruitkomsten geven studenten inzicht in wat nodig is om het masterdiploma te behalen. In een apart document, het Informatiedocument, presenteert de opleiding de modules en leeruitkomsten op een inzichtelijke wijze. De leeruitkomsten zijn dekkend voor de door de student te behalen leerresultaten en stellen hem in staat om zijn eigen leerweg te bepalen. De opleiding heeft tevens het aantal EC vermeld op basis waarvan het auditpanel vaststelt, dat de leerresultaten zijn vertaald naar eenheden van leeruitkomsten van maximaal 30 EC.

---

² (Toont professioneel leiderschap op het vlak van organisatie en management. Dit door de psychomotorische therapie op diverse manieren op zowel micro-, meso- als macroniveau te profileren en te positioneren, door zelf het initiatief te nemen tot of deel te nemen aan projecten).

Weging en Oordeel

De beoogde competenties, beroepstaken en eindkwalificaties voldoen aan de vereisten van oriëntatie, inhoud en niveau en zijn door een brede vertegenwoordiging uit het werkveld gevalideerd. De onderzoekscomponent is stevig verankerd, internationalisering als onderdeel van de professionele MPMT oriëntatie is al wel beleidsmatig uitgewerkt, maar nog niet in het profiel geëxpliciteerd. Het afnemend werkveld is nauw betrokken bij de opleiding, zijn inbreng is voor de ontwikkeling van de opleiding betekenisvol, contacten onderhoudt MPMT ook op strategisch niveau effectief. Een internationaal referentiekader ontbreekt vooralsnog maar het auditpanel stelt vast dat competenties, beroepstaken en eindkwalificaties ook internationaal voldoen. Het auditpanel moedigt de opleiding aan, gelet op haar voortrekkersrol, om ook een profiel met een set competenties op masterniveau in internationaal verband op te stellen. De door haar thans gehanteerde set competenties en de uitwerking hiervan vormen hiervoor een goede basis.

Ten aanzien van het *Experiment Leерuitkomsten* stelt het auditpanel vast dat de opleiding de leeruitkomsten op een inzichtelijke, duurzame en samenhangende wijze heeft geformuleerd.

Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 1 met 'voldoet'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Aanvullende toelichting voor het experiment leeruitkomsten: De leersituatie en -omgeving zijn passend bij de beoogde leeruitkomsten en bij de behoeften en omstandigheden van (een groep) studenten. De opleiding kan verantwoorden dat de leeractiviteiten en de begeleiding van studenten adequaat zijn om de leeruitkomsten te behalen. De opleiding laat hierbij zien hoe zij rekening houdt met verschillen tussen (groepen) studenten in kennis, ervaring, tijd, loopbaandoelen en omstandigheden.

Docenten (instructeurs, begeleiders e.d.) zijn aantoonbaar competent om studenten te begeleiden, bijvoorbeeld bij de keuze voor en vormgeving van leeractiviteiten.

De student voldoet aan de wettelijke instroomeisen. Uit een intake-assessment kan blijken dat de student de opleiding versneld kan doorlopen. Onvolledige opleidingen bepalen op grond van een toelatingsonderzoek of de student toelaatbaar is en voor welk traject de toegelaten student in aanmerking komt.

De opleiding en de student maken vooraf expliciete, inhoudelijke afspraken over de invulling van het individuele opleidingstraject per eenheid van leeruitkomsten en de begeleiding daarvan door de docent. Daarmee is inzichtelijk hoe de student in staat is de leeruitkomsten te realiseren. Als een praktijkorganisatie betrokken is, leggen opleiding, student en praktijkorganisatie de afspraken vast in een overeenkomst. Een tripartite overeenkomst is verplicht voor duale opleidingen en wenselijk voor deeltijdse opleidingen. Hierin komen onder meer aan de orde: de beschrijving van de inhoud van de leeractiviteiten binnen de eenheid, de aard en frequentie van de begeleiding en de wijze van toetsing en, indien van toepassing, afspraken tussen de opleiding en de praktijkorganisatie over bijscholing van praktijkbegeleiders. De student is mede-eigenaar van het leerproces en daarmee van de invulling van de overeenkomst en afspraken.

De opleiding verantwoordt hoe docenten tot een eenduidige interpretatie van leeruitkomsten komen. De opleiding heeft een gestructureerde praktijk van kwaliteitsborging van opleidingstrajecten van individuele studenten en versterking ervan door tussentijdse evaluatie en verbetering.

Bevindingen

Curriculum

MPMT wordt aangeboden als een deeltijdvariant en omvat 60 EC verspreid over twee studiejaar. Ieder studiejaar volgt de student zes modules. De inhoud hiervan komt overeen met voor het werkveld herkenbare taakgebieden of een combinatie hiervan. Het auditpanel heeft het curriculum bestudeerd en stelt vast dat theorie en praktijk elkaar afwisselen. Het auditpanel vindt het belangrijk, mede gelet op de aard van de werkzaamheden van de MPMT'er, dat de praktijkcomponent goed in de opleiding is verwerkt. Deze praktijkcomponent is bijvoorbeeld goed vertegenwoordigd in studieonderdelen zoals 'Verdieping professioneel leiderschap', en 'Verdieping psychomotorisch handelen' waar therapeutische vaardigheden een

belangrijk onderdeel vormt. Studenten geven aan deze praktijkcomponent als een onlosmakelijk onderdeel te zien van hun opleiding.

De theoriecomponent komt eveneens terug in de module 'Verdieping psychomotorisch handelen' hetgeen duidelijk laat zien dat theorie- en praktijkcomponent samenhangen. Het auditpanel stelt vast dat in het curriculum aandacht is voor onder andere therapeutische en methodische vaardigheden op het terrein van diagnostiek, gedragsproblemen, angst en stress en trauma en eetstoornissen. Daarnaast verwerft de student beroepsspecifieke vaardigheden en algemene beroepsvaardigheden zoals communiceren en kunnen reflecteren op beroepsmatig handelen. Studenten geven aan dat de opleiding nog meer aandacht kan besteden aan psychopathologie binnen de kennis- en theoriecomponent. Het auditpanel kan zich goed voorstellen dat de opleiding meer aandacht besteedt aan 'leefstijl' omdat dit haar positie naar verzekeraars kan versterken. Binnen leertherapie leert de student om zijn eigen reacties op (problemen van) cliënten te erkennen en herkennen. De opleiding besteedt hier aandacht aan binnen Supervisie.

Om studenten de gelegenheid te bieden zich te verdiepen in het vakgebied, volgen zij masterclasses. Een docent/professional met specifieke vakinhoudelijke kennis verzorgt deze en is tevens verantwoordelijk voor de wetenschappelijke inhoud ervan. Zowel studenten die de MPMT volgen als professionals uit het werkveld kunnen een masterclass volgen. Het auditpanel vindt dit een goed initiatief omdat studenten en PMT'ers uit de beroepspraktijk elkaar in een masterclass ontmoeten en kennis en ervaring uitwisselen. De thema's die MPMT in een masterclass behandelt, wisselen en zijn afhankelijk van ontwikkelingen in het vakgebied. Zo kunnen de thema's zich richten op agressieregulatie, revalidatie of diagnose specifieke masterclasses zoals op het terrein van trauma. Het aanbieden van de masterclasses is een sterk punt van MPMT volgens het auditpanel.

Samenvattend is het auditpanel van oordeel, na bestudering van het studiemateriaal, dat de opleiding onderwijs verzorgt dat de beoogde leerresultaten volledig afdekt. Ook de opzet van het tweejarige curriculum is weloverwogen en inzichtelijk. Er is sprake van een goede verticale samenhang (zie hierna ter illustratie de onderzoekslijn), terwijl de thematische ordening de horizontale samenhang borgt. De curriculummatrix geeft inzicht in de wijze waarop de opleiding borgt dat alle beoogde leerresultaten in voldoende mate, en telkens op een hoger niveau, in het curriculum aan bod komen.

Recentelijk is een curriculum ontwikkelgroep gevormd binnen de opleiding. Hierin heeft per pijler behalve de hogeschoolhoofddocent tevens één docent zitting. Iedere module kent een docent die verantwoordelijk is voor de kwaliteit van een module. Deze draagt zorg voor regie op het gebied van vakinhoud, toetsing en personele inzet per module. Een prima initiatief volgens het auditpanel: docenten met een (zeer) kleine aanstelling hebben dan per pijler met deze verantwoordelijke docent een centraal aanspreekpunt.

Studenten zijn tevreden over de kwaliteit ('uitdagend') van het curriculum. Wel kan de opleiding volgens hen meer aandacht besteden aan het aspect ondernemerschap omdat veel afgestudeerden werken vanuit een zelfstandige praktijk. Ook kan de opleiding meer aandacht besteden aan wetenschappelijk schrijven: de opleiding kan studenten er expliciet op wijzen dat de hogeschool op dit terrein een breed aanbod heeft.

Beroepsvaardigheden

Het curriculum biedt student in ruime mate de gelegenheid om met zijn kennis en kunde in de praktijk aan de slag te gaan. Studenten geven zelf aan dat zij vooral 'doeners' zijn: docenten hoeven wat hen betreft niet veel uit te leggen; ze gaan liever zelf meteen aan de slag. Uit de leeruitkomsten blijkt welke vaardigheden (naast kennis en kunde) studenten verwerven in de beroepspraktijk. Citerend uit de leeruitkomsten blijkt dat de student bijvoorbeeld in staat moet zijn om theoretisch en methodisch verantwoorde PMT-sessies te ontwerpen en aan te bieden.

Ook communiceert en rapporteert hij op een gestructureerde en congruente wijze over PMT-sessies en PMT-behandeling. Studenten komen veelvuldig in aanraking met de beroepspraktijk³ en hebben zo al (basis)kennis van het vakgebied. De opleiding zorgt ervoor dat studenten de op de opleiding verworven theorie direct in de praktijk kunnen toepassen. Studenten waarderen dit aspect.

Binnen de kaders van de werk(ervarings)plek krijgen studenten uitgebreid gelegenheid om praktijkcasuïstiek en vraagstukken van medestudenten te bespreken in opleidingsverband. Het panel waardeert de bijzonder sterke wisselwerking die het curriculum biedt tussen binnenschools onderwijs en praktijk(ervaring). Studenten zijn tevreden over het leerklimaat op de opleiding en over het werken in de beroepspraktijk. Voor beide geldt dat studenten dit als een 'frisse en inspirerende omgeving' beschouwen die uitnodigt tot leren en het ontwikkelen van beroepsvaardigheden.

Onderzoeksvaardigheden

Afgestudeerden van de opleiding zijn op de eerste plaats 'scientist-practitioners'. Dit betekent dat het behandelaars zijn met adequate methodologische wetenschappelijke kennis. Zij handelen *evidence based*: afgestudeerden kunnen hun handelen onderbouwen op basis van evidentie verkregen uit wetenschappelijk onderzoek. In vergelijking met bacheloropgeleide PMT studenten verwacht de masteropleiding PMT een grotere mate van complexiteit daar waar het de onderzoekscomponent betreft.

Met de pijler 'Praktijkgericht onderzoek' onderstreept de opleiding het belang van de onderzoekscomponent. Al bij de aanvang van de opleiding start de student met onderzoeksvaardigheden en schrijft hij een onderzoeksvoorstel. Er zijn meerdere modules 'Verdieping praktijkgericht onderzoek' in het curriculum opgenomen. Uit de leeruitkomsten die bij praktijkgericht onderzoek horen, blijkt dat studenten in staat zijn om een voor het vakgebied relevante onderzoeksvraag te formuleren. Via empirisch onderzoek of een systematische literatuurstudie kunnen zij op wetenschappelijke wijze een antwoord zoeken. Ook binnen beide andere pijlers keert de onderzoekscomponent telkens terug. Zo vindt de ontwikkeling van wetenschappelijke schrijfvaardigheid plaats binnen de kaders van de pijler 'Professioneel leiderschap'.

MPMT is verbonden aan de leeropdracht 'Bewegen, Gezondheid en Welzijn' die weer een onderdeel vormt van het lectoraat 'Betekenisvol bewegen'. Masterstudenten voeren steeds meer aan het lectoraat verbonden onderzoek uit. Het auditpanel ondersteunt dit in hoge mate. Masterstudenten zetten deel- of pilotonderzoeken uit van omvangrijke (promotie)trajecten of voeren deze zelf uit. Positief in dit verband is verder de ondersteuning die het lectoraat aan MPMT biedt rondom de onderzoekscomponent in de opleiding. Het biedt studenten ondersteuning op het gebied van methoden en technieken. Het aantal EC op het gebied van onderzoek is uitgebreid om studenten nog meer gelegenheid te bieden om aan hun onderzoekscompetenties te werken.

Docenten

De opleiding beschikt over 22 docenten, inclusief lector, die de lessen verzorgen. Zij zijn in het bezit van een masterdiploma (wo of hbo), acht zijn gepromoveerd, twee volgen ten tijde van de audit een promotietraject. Docenten beschikken over een kleine aanstelling binnen MPMT: zij zijn daarnaast veelal werkzaam als docenten bij de bachelor PMT, als onderzoeker binnen het lectoraat of in het werkveld. Hun deskundigheid ligt veelal op het terrein van bewegingswetenschappen. Daarnaast hebben zij bijvoorbeeld een opleiding klinische psychologie of geneeskunde afgerond. Meer specifiek zijn zij gespecialiseerd op het terrein van onderzoek of rond thema's als agressieregulering/impulsregulering, bewegingsgeoriënteerde

---

³ Studenten die de opleiding volgen zijn al werkzaam in de beroepspraktijk of stromen de MPMT in na afronding van de bachelorvariant: PMT.

methodieken of ontwikkelingsstoornissen bij kinderen en volwassenen. Een deel van de docenten publiceert in zowel Nederlandstalige als Engelstalige literatuur. Ook wat betreft de actuele kennis van wat er speelt in het werkveld, scoort het docententeam hoog. Niet alleen zijn studenten hierover te spreken, maar ook tijdens de audit merkt het panel dat docenten zijn aangesloten op de beroepspraktijk. Docenten van de opleiding hebben een bijdrage geleverd aan een recent Engelstalig handboek op het vakgebied.

Binnen de pijler 'Praktijkgericht onderzoek' begeleiden gepromoveerde docenten de studenten. Daarnaast vervullen docenten een rol als supervisor; zij zijn ingeschreven in het register supervisors van de Landelijke Vereniging van Supervisors en Coaches. Zeven docenten beschikken over een BKE-registratie, twee over een BKO-registratie. Aan iedere module is tenminste één docent verbonden die BKE gecertificeerd is. Het auditpanel stelt vast dat het team docenten voldoende is toegerust om de opleiding te verzorgen en specifiek de onderzoekscomponent, een belangrijk punt voor een masteropleiding.

Opleidingscommissie

Calo-breed is er een opleidingscommissie. Een docent van MPMT heeft zitting in deze commissie die zich met name toelegt op het adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de opleiding. Er zijn geen masterstudenten die zitting hebben in de opleidingscommissie omdat zij uitsluitend op vrijdag aanwezig zijn. Wel zijn er binnen MPMT één of twee studenten per studiejaar aangewezen als groepsvertegenwoordiger. Het auditpanel pleit ervoor om toch een MPTM-student in de opleidingscommissie op te nemen om er voor zorg te dragen dat de opleiding aan gewicht wint binnen de formele kaders van de Calo.

Internationalisering

MPMT neemt deel aan het *European forum for Psychomotricity*. De hogeschoolhoofddocent heeft namens Nederland binnen dit forum zitting in de internationale commissie Onderzoek. Het auditpanel vindt dit een prima zet: het werk van deze hoofddocent wordt blijkbaar gewaardeerd op internationaal niveau (een 'trekker') en MPMT houdt op deze wijze uit eerste hand goed zicht op internationale ontwikkelingen op en onderzoek binnen het vakgebied. Een docent uit de stuurgroep van de MPMT is *chairman of the board* van het European forum of Psychomotricity.

MPMT wil vanaf 2020, bij voldoende aanmeldingen, een Engelstalige variant starten. Deze opleiding staat open voor zowel Nederlandse studenten als studenten uit het buitenland die aan de instroomvereisten voldoen. Ten tijde van de audit lopen er op het vlak van professionalisering en onderzoek contacten met kennis- en onderwijsinstellingen in België, Duitsland, Zwitserland en Denemarken. Jaarlijks nodigt de opleiding een buitenlandse gastdocent uit. Studenten waarderen dit laatste, vooropgesteld dat de gastdocent ook over voldoende didactische kwaliteiten beschikt.

De opleiding beoogt de internationale context nog explicieter aan de orde te stellen, waardoor studenten een bredere kennis opdoen van het vakgebied en de internationale context van het beroep beter leren kennen. Het panel juicht dit toe, zeker in relatie tot de multiculturele context waarin afgestudeerden steeds vaker opereren.

Instroom, studeerbaarheid en begeleiding

De opleiding onderscheidt twee groepen studenten die de opleiding rechtstreeks kunnen instromen: studenten die de bacheloropleiding MPT hebben afgerond en studenten die beschikken over een getuigschrift van de VO-PMT, de post-hbo psychomotorische kindertherapie (PMKT) of de bachelor Bewegingswetenschappen in combinatie met de minor PMT. Beide groepen studenten nemen deel aan een intakegesprek. Dit gesprek leidt tot een advies aan de student om de opleiding al dan niet te starten.

Daarnaast is er een derde groep instromende studenten, de brede instroom, waarvoor geldt dat zij minimaal 900 uur werkzaam moeten zijn geweest binnen de geestelijke gezondheidszorg

en/of in het onderwijs gericht op het begeleiden of behandelen van zorgkinderen, waarvan 200 uur gericht op psychosociale veranderingen met als aangrijpingspunten bewegen en lichamelijkeheid. Tevens heeft MPMT voor deze groep aanvullende instroomeisen geformuleerd op het terrein van kennis, attitude en PMT-vaardigheden. Voor de groep 'brede instroom' studenten geldt dat zij een instroomprocedure doorlopen waar een intake-assessment deel van uit maakt. Vanaf 2014 zijn er in totaal 81 studenten de opleiding ingestroomd. De meeste studenten zijn afkomstig uit de brede instroom, gevolgd door studenten die de bachelor-opleiding PMT hebben gevolgd. Een minderheid, dertien studenten, is via de VO-PMT/PMKT/Bewegingswetenschappen ingestroomd. Het auditpanel stelt resumerend vast, dat de opleiding op zorgvuldige wijze de kwaliteit van de groep instromers borgt.

De opleiding wijst erop, dat hoewel studenten toelaatbaar zijn op grond van hun vooropleiding en werkervaring, een groep studenten toch achterblijft op het gebied van abstract kunnen denken. Dit blijkt veelal het geval te zijn met mbo-studenten die via het hbo de MPMT instromen. De opleiding biedt deze groep studenten extra begeleiding. De opleiding overweegt om een test op te nemen in de intakeprocedure die zicht geeft op het abstraherend vermogen van de student.

Studenten zijn over het algemeen tevreden over de begeleiding door de coach. Deze begeleidt de student bij het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan en een persoonlijk activiteitenplan. Zij waarderen de korte lijnen binnen de opleiding, voor hen een belangrijke voorwaarde voor een goede begeleiding. De contacten tussen de opleiding en de werk(ervarings)plek zijn over het algemeen goed. De begeleiding op de werk(ervarings)plek is volgens de studenten goed en zeker waardevol daar waar het hun kennisontwikkeling en persoonlijkheidsontwikkeling betreft.

Studenten zijn tevreden over de aansluiting van hun vooropleiding op MPMT. Tevens merken zij op dat er sprake is van een 'zeer hoge' studiebelasting. 20 Uren per week besteden aan de studie is dan aan de krappe kant. Het aantal EC dat de opleiding toewijst aan de verschillende studieonderdelen staat volgens hen niet in verhouding tot de hoeveelheid werk. De opleiding stelt in dit verband vast dat de studeerbaarheid om aandacht vraagt nu een deel van de studenten de studie niet afrondt binnen twee jaar. De opleiding heeft inmiddels actie ondernomen waaronder een intensievere begeleiding, de ontwikkeling van meer flexibel onderwijs, uitbreiding van het instroomtraject en het samenvoegen van opdrachten. Van belang is volgens het auditpanel dat MPMT de studiebelasting nauwlettend in het oog houdt. Inmiddels neemt de opleiding maatregelen door bijvoorbeeld overlap uit het curriculum te halen. Docenten zouden elkaar beter op de hoogte kunnen houden wát ze doceren zodat onnodige herhalingen worden voorkomen.

Voorzieningen

Studenten treffen de voor hen belangrijkste informatie aan op de opleidingsite. *Sharenet* biedt hen toegang tot de leeromgeving, het mediacentrum en studievoortgang. Via de hogeschool hebben zij toegang tot relevante literatuur. In praktijkzalen verzorgt de opleiding lessen op het terrein van therapeutische en methodische vaardigheden. Studenten zijn tevreden over de opleidingsvoorzieningen. Op hun werk(ervarings)plek vinden zij nog extra en/of heel specifieke voorzieningen die voor het vakgebied van belang zijn.

Experiment Leeruitkomsten

Het onderwijskundig concept van MPMT voor de experimenteervariant kenmerkt zich door:

- een opbouw van het curriculum die het studenten mogelijk maakt om werk, studie en privésituatie goed op elkaar af te stemmen.
- rekening te houden met de kennis en ervaring die de student inbrengt in de diverse modules die hij als losse eenheden kan volgen zodat deze zelf de regie behoudt op het studietraject.

- een curriculum aan te bieden dat gebaseerd is op het werken met leeruitkomsten. Er zijn meerdere routes mogelijk om tot de leeruitkomsten te komen.
- de rol van de studentbegeleider die de kwaliteit van het door de student gekozen leertraject garandeert zodat deze de leeruitkomsten realiseert.
- begeleiding die gericht is op het mogelijk maken van een flexibele leerroute en die is vastgelegd in een onderwijsvereenkomst.
- de centrale positie van de student bij het werken met leeruitkomsten.
- het leren op basis van contactonderwijs, online leren en op de werkplek.
- de rol van de docent die een onderdeel vormt van de veelvormige leeromgeving.

MPMT hanteert de wettelijke instroomeisen. Zo zijn bijvoorbeeld studenten met een afgeronde bachelor PMT direct toelaatbaar tot de flexibele deeltijd master PMT evenals studenten die de bachelor Bewegingswetenschappen in combinatie met de minor PMT aan de VU hebben afgerond. Voor studenten met andere vooropleidingen ('brede instromers') geldt dat zij de opleiding starten met een assessment. De opleiding gaat na of de student aan een set duidelijk geformuleerde criteria voldoet, waaronder een getuigschrift van een hbo-bachelor of masteropleiding gericht op gedragsverandering en vakspecifieke werkervaring en kennis.

Op basis van een instroomassessment stelt de instroomcoördinator in overleg met de student vast hoe laatstgenoemde zich leeruitkomsten eigen maakt en vervolgens leerwegaafhankelijk aantoot. De student heeft de regie over zijn studietraject en kan er voor kiezen om de opleiding te spreiden over meer dan twee jaar.

Studenten die aan de instroomeisen voldoen, kunnen voor een beperkt aantal vakken vrijstelling krijgen indien zij deze in een andere opleiding met goed gevolg hebben afgerond. Het is bij elke leeruitkomst aan de student ervoor te kiezen hoe deze de leeruitkomst wil laten valideren: via door opleiding aangeboden toetsing dan wel portfolioassessment. Ook is het mogelijk bij de examencommissie op basis van eerder verworven kwalificaties vrijstelling aan te vragen.

De opleiding toont zich flexibel conform het gedachtegoed achter de experimenteervariant. Echter, zo blijkt, vinden studenten deze vakken binnen MPMT zo belangrijk, dat ze deze toch willen volgen. Dit geldt in het bijzonder voor niet cognitieve elementen in het curriculum zoals therapeutische vaardigheden.

MPMT biedt het curriculum geflexibiliseerd en modulair aan. Zo kunnen studenten modules met de bijbehorende leeruitkomsten als losse studieonderdelen volgen en op deze wijze de studiebelasting en studiekosten spreiden. Verschillende modules kunnen studenten tevens als bij- of nascholingstraject volgen waarbij zij na afronding een certificaat ontvangen. De opleiding sluit hiermee aan op het breed palet aan potentiële instromers die de opleiding binnen de kaders van het *Experiment Leeruitkomsten* kunnen volgen. Verder houdt zij rekening met de kennis, ervaring en vaardigheden die studenten inbrengen tijdens de opleiding. Studenten volgen onderwijs op vrijdag.

Docent/supervisors zijn ingeschreven in het 'register supervisors' van de landelijke Vereniging voor Supervisie en Coaching. Zij richten zich op (1) het begeleiden, één op één, van de student in zijn persoonlijk leerproces en (2) de integratie van zijn leerdoelen, de te volgen modules en de vakmatige en persoonlijke praktijksituatie. Om gedegen begeleiding op de werk(ervarings)plek van de student te garanderen vindt er een uitwisseling plaats van hetgeen studenten op de opleiding leren en hetgeen zij parallel hieraan in het werkveld ontwikkelen. Docenten/examinatoren van de opleiding hebben recent bijscholing gevolgd op het terrein van toetsing en leerwegaafhankelijk toetsen. Onderdeel van deze bijscholing was het kalibreren van leeruitkomsten. Beoordelaars kalibreren thans hun oordelen over studentproducten, dit als onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus die hogeschool-breed geldt.

De leeractiviteiten en begeleiding zijn erop gericht dat de student de leeruitkomsten op vakinhoudelijk gebied en op het gebied van vaardigheden behaalt. Ter illustratie hiervan: het leerproces op het terrein van supervisie start met het formuleren en vaststellen door de docent/coach en student van supervisieleerdoelen en het onderzoeken van de door de student gehanteerde leerstijlen. Deze leerdoelen vormen de rode draad in het leerproces en richten zich op reflectie en bewustwording.

Studenten die deelnemen aan het *Experiment Leeruitkomsten* kunnen ook de masterclasses volgen. De opleiding heeft daartoe leeruitkomsten geformuleerd voor de Masterclass PMT 1 en PMT 2: 'De student heeft kennis en kunde van de *state-of-the-art* over het onderwerp van de masterclass, zowel ten aanzien van recente ontwikkelingen, vaardigheden, theorieën, methodieken en onderzoek'. Ook voor deze groep studenten geldt dat het volgen van masterclasses voor hen een meerwaarde vertegenwoordigt, niet alleen door de verdieping maar ook door het contact met medestudenten van de 'reguliere' deeltijdopleiding MPMT en deelnemers aan de masterclass uit het werkveld PMT. De opleiding kan deze masterclasses bij een breder publiek onder de aandacht brengen volgens het auditpanel.

Weging en Oordeel

De opleiding realiseert zowel wat vormgeving als inhoud betreft een aantrekkelijk curriculumprogramma, dat door studenten als uitdagend en gestructureerd wordt ervaren. De leeruitkomsten van de verschillende modules bieden een dekkende vertaling van de beoogde leerresultaten. De opleiding kent een goede wisselwerking met de beroepspraktijk. Praktijkaandeel van leren en ontwikkelen is binnen de werk(ervarings)plek én de opleiding substantieel en betekenisvol aanwezig; werk(ervarings)plekken zijn opgenomen in het tweejarig curriculum en bestuurlijke verankering in het internationale werkveld zorgt ervoor dat de opleiding internationaal 'aangesloten' blijft, ook op onderzoeksgebied, een voor het auditpanel belangrijk punt. De opleiding kan haar studenten nog meer mogelijkheden bieden om zich te verdiepen in de internationale context en dimensie van het vakgebied. De onderzoekcomponent binnen het curriculum is stevig de betrokkenheid van het lectoraat is een pluspunt. Het curriculum richt zich op het ontwikkelen van onderzoekend vermogen bij studenten onder begeleiding van docent-onderzoekers. Het panel sprak met een docententeam dat, ondanks de kleine aanstellingen, in voldoende mate op elkaar is ingespeeld en alle expertise in huis heeft om het curriculum uit te voeren. Er is duidelijk sprake van een professionele, informele cultuur, gericht op samenwerking en kwaliteitsverbetering. De opleiding houdt zicht op het studiesucces van haar studenten en neemt maatregelen indien studenten studievertraging oplopen. De opleiding heeft de fysieke leeromgeving adequaat ingericht. De voorzieningen zijn op orde. De studiebegeleiding is effectief.

Ten aanzien van het *Experiment Leeruitkomsten* stelt het auditpanel vast dat de opleiding een adequaat vormgegeven instroomprocedure hanteert en de wettelijke toegangseisen hanteert. De opleiding stelt studenten in staat een eigen leerweg uit te zetten, daarbij ondersteund door de onderwijscoördinator of coach. De leeractiviteiten stellen studenten in staat om de leeruitkomsten te behalen. De docenten beschikken over voldoende kennis en kunde om studenten die de flexibele variant volgen één op één te begeleiden.

Alle oordelen wegend, komt hij auditpanel bij Standaard 2 tot het oordeel 'voldoet'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Aanvullende toelichting voor het experiment leeruitkomsten: De opleiding hanteert een passende vorm van toetsing van de leeruitkomsten. De gehanteerde methoden en instrumenten zijn geschikt voor leerwegaafhankelijk toetsen en beoordelen. De opleiding hanteert een heldere procedure voor toetsing, waarop de examinatoren zijn voorbereid. De examencommissie heeft daarbij een uitgesproken, proactieve rol. Zij hanteert een adequate methode om te borgen dat leeruitkomsten door individuele studenten worden gerealiseerd en dat examinatoren voldoen aan de vereiste kwalificaties om de leeruitkomsten op een eenduidige wijze te toetsen en beoordelen.

Bevindingen

Het toetsbeleidsplan van de Calo vormt het uitgangspunt van het toetsbeleid van MPMT. Bestudering door het auditpanel van het toetsplan laat zien dat de visie op toetsing beschreven is, alsmede de samenhang tussen onderwijs en toetsing, het doel en de functies van toetsen, de wijze van toetsing, validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en de organisatie van het toetsproces en de toetsdeskundigheid.

De overkoepelende examencommissie van de Calo ziet toe op de naleving van de regels rondom toetsen en examens zoals deze beschreven zijn in het Onderwijs- en Examenreglement. Zij bestudeert en beoordeelt beoordelingsformulieren en checkt uitgevoerde beoordelingen. Tevens bestudeert zij afstudeerproducten van studenten. Haar bevindingen legt de examencommissie voor aan het management van de opleiding en bespreekt deze behalve met het management ook met docenten. Op deze wijze wisselen examencommissie en opleiding hun bevindingen uit en neemt de kwaliteit van het toetsstelsel toe. Positief is ook dat de examencommissie zowel management als docenten in hun rol als toetsontwikkelaar direct aanspreekt. Examencommissie en hogeschoolhoofddocent overleggen drie keer per jaar over alle aspecten rondom toetsing, beoordelen en afstuderen.

De Calo overkoepelende toetscommissie heeft een vooral kwaliteitsbewakende en adviserende rol op het gebied van toetsing. Daartoe gemandateerd door de examencommissie controleert de toetscommissie steekproefsgewijs de kwaliteit van de MPM- toetsen. Tevens beoordeelt zij steekproefsgewijs afstudeerproducten van studenten. De resultaten hiervan legt zij voor aan de examencommissie die deze vervolgens bespreekt met de opleiding. Samenvattend stelt het auditpanel vast dat zowel de examencommissie als de toetscommissie een vinger aan de pols houden wat betreft de toetskwaliteit en de bewaking van het gerealiseerd niveau. Positief is het auditpanel over de externe validering rondom het eindniveau: de opleiding schakelt externe partijen in met het verzoek afstudeerproducten te beoordelen en de beoordelingssystematiek tegen het licht te houden. Dit laatste heeft onder andere geleid tot een aangepast beoordelingsformulier met meer ruimte voor feedback.

De toetsprogramma's voor beide studiejaar laten zien dat de opleiding uiteenlopende toetsvormen inzet. Hiertoe behoren tentamens, beroepsproducten, (portfolio)assessments en vaardigheidstoetsen. In een 'Curriculum- en toetsmatrix' heeft de opleiding uitgewerkt welke toetsvormen zij per module hanteert. Uit deze matrix blijkt bijvoorbeeld dat zij de module 'Verdieping psychomotorisch handelen: Kennis, Therapeutische en methodische vaardigheden' uitgebreid toetst op basis van een (portfolio)assessment, een verslag, een beroepsproduct, een schriftelijk tentamen en een verslag/ontwerpopdracht. De opleiding geeft studenten op deze wijze de gelegenheid om hun kennis en kunde op verschillende manieren aan te tonen.

Ook kiest de opleiding er voor om te toetsen op zowel micro-, meso- en macroniveau. Zo stelt de student (micro) een behandelplan op, ontwikkelt hij (meso) een PMT-product en schrijft hij (macro) een onderzoeksrapportage.

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding veel formatief toetst. Dit gebeurt bij sommige modules iedere les zoals bij methodische en therapeutische vaardigheden of door studenten te laten werken aan tussenopdrachten. Essentieel is de feedback die studenten per les ontvangen omdat deze hen bewust maakt van de huidige en gewenste ontwikkeling ten aanzien van de leeruitkomsten en competenties. Studenten krijgen deze feedback zowel van hun docenten als van medestudenten. Studenten geven aan deze vorm van toetsing te waarderen: "... het bevordert het met en van elkaar leren".

Een belangrijk studieonderdeel voor de professionele ontwikkeling van de student is 'Supervisie 1 en 2'. Dit studieonderdeel richt zich op het reflecteren op de integratie tussen denken, voelen en handelen enerzijds en de door de student verworven kennis en vaardigheden anderzijds. De opleiding toetst reflectievaardigheden binnen supervisie door de student na iedere supervisie een schriftelijke reflectie te laten maken. Deze krijgt daarop feedback van medestudenten en de supervisor.

Het auditpanel heeft tijdens de audit een aantal toetsen bestudeerd en beoordeeld en stelt vast dat deze valide en betrouwbaar zijn. De vraagstelling is complex en representeert het masterniveau. De opleiding draagt zorg voor transparantie van de toetsen door studenten toegang te geven tot het Onderwijs- en Examenreglement en de studiewijzers waarin alle informatie over toetsing is opgenomen.

Samengevat stelt het auditpanel vast dat het toetsprogramma van MPMT zorgvuldig en vanuit een heldere visie op toetsen is ingericht. De toetsvormen zijn gevarieerd en afgestemd op het onderwijs en de leerdoelen van het voorafgaande onderwijs. Ook constateerde het panel dat de opleiding, waar nodig, met het oog op de betrouwbaarheid het vier-ogenprincipe inzet bij de constructie en beoordeling van toetsen. Studenten, zo stelt het panel vast, weten goed waarop zij beoordeeld worden; de studiedocumentatie bevat daarover heldere informatie.

Beoordeling

De beoordelingscriteria van de theses zijn gestandaardiseerd en duidelijk voor een beoordelaar. MPMT beoordeelt zowel de competentieontwikkeling van de studenten als de meer inhoudelijke en vormaspecten van de theses. Het auditpanel stelt vast dat het afstudeertraject dat de student volgt goed en doordacht is uitgewerkt. Studenten beschouwen het als een waardevolle exercitie. De beoordelingen door twee beoordelaars zijn correct en informatief voor de student. Het taalgebruik van de beoordelaar is nog een punt van aandacht.

Voor de beoordeling van vaardigheden, projecten en de professionele en persoonlijke ontwikkeling van de student hanteert de opleiding beoordelingsformulieren en *rubrics*. De voorbeelden die het panel hiervan tijdens de audit inzag, waren over het algemeen zorgvuldig ontworpen en passend voor de te beoordelen modules. Zo vindt de beoordeling van het summatief assessment plaats op basis van een uitgebreide set *rubrics*. Wel kan de opleiding de beoordelingscriteria die gelden voor een literatuuronderzoek beter afstemmen op dit type onderzoek. Studenten, zo stelt het panel vast, weten waar de opleiding hen op beoordeelt. De studiedocumentatie bevat hierover duidelijke informatie.

Naast docenten met BKE heeft de examencommissie voor specifieke modules ook enkele docenten zonder BKE als examinerator aangewezen. Dit op grond van hun expertise op het terrein van onderzoek of supervisie en coaching. Zij hebben wel een op MPMT-gerichte scholing gevolgd op het terrein van toetsing. Daarnaast volgt een aantal examinatoren een assessorentraining.

Afstudeerprogramma

Tot en met 2018-2019 toonde een student op basis van een summatief assessment en de masterthesis aan dat hij het eindniveau van MPMT behaald had. 'Coaching 2' toetste de opleiding met het summatief assessment dat bestond uit een integrerende opdracht en een vooraf aangeleverd assessmentpaper. In het assessmentpaper leverde de student voor iedere competentie een bewijs. De helft van de bewijsvoeringen bestond uit binnen de opleiding ontwikkelde producten, de andere helft uit producten die afkomstig waren uit de beroepspraktijk. Het praktijkgericht onderzoek sloot de student af met een thesis. Het auditpanel stelt vast dat de opleiding hiermee goed zicht krijgt op het door de student behaalde eindniveau.

Vanaf het studiejaar 2019-2020 toetst de opleiding het eindniveau in drie eindwerken: voor iedere pijler levert de student één eindwerk. Een vierde eindwerk toetst de integratie over de drie pijlers. De opleiding kent een assessment dat plaatsvindt binnen het vierde (integratieve) eindwerk in de module 'Coaching Masteropleiding PMT 2' en toetst de leeruitkomst: 'De student heeft regie over en kan op meta-niveau kijken naar de competentieontwikkeling op masterniveau van psychomotorisch therapeut'.

Experiment Leeruitkomsten

De opleiding waarborgt binnen de experimentele variant de validiteit van de toetsen en beoordeling door deze te laten aansluiten bij de aard van de module en leeruitkomsten. Zo toetst de opleiding de leeruitkomsten op het vlak van kennis en theorie binnen 'Kennis Therapeutische en Methodische Vaardigheden' niet alleen door een schriftelijk tentamen maar ook door een verslag en een assessment. Op deze wijze krijgen studenten de gelegenheid om hun kennis en kunde te tonen door verschillende toetsen te maken die passend zijn voor de toetsing van leeruitkomsten. Behalve cijfermatige beoordelingen hanteert de opleiding uitgeschreven beoordelingen die de student feedback geven.

Uit het gesprek dat het auditpanel met de examencommissie voerde, bleek duidelijk dat zij zich een belangrijke, proactieve, rol toedicht in het borgen van de toetskwaliteit bij de experimentele variant. Zij houdt zicht op de volledige toetsprocedure en checkt niet alleen achteraf (bijvoorbeeld door toetsresultaten tegen het licht te houden) maar ook de voorkant van het toetsproces (kwaliteit examinatoren, eenduidigheid *rubrics*, organiseren kalibreersessies). Ook supervisors nemen deel aan kalibreersessies. De examencommissie geeft aan dat juist in een fase van ontwikkeling van leerwegaafhankelijke toetsing, en dat is bij de experimentele variant het geval, het van belang is om elkaar te blijven verstaan door gelijke taal en beoordelingsnormen te hanteren. Het auditpanel onderstreept dit.

Weging en Oordeel

De opleiding hanteert een helder uitgewerkte toetsystematiek. De curriculum- en toetsmatrix biedt een goed beeld van de wijze waarop de opleiding per module toetst. De wijze waarop MPMT toetst sluit aan bij het niveau van de opleiding; zij biedt studenten uitgebreid de gelegenheid om hun kennis en kunde te tonen, zowel in woord als in geschrift. Ook de variatie in toetsen is prima op orde, zorgvuldig afgestemd op het voorafgaande onderwijs en de te toetsen leerdoelen. De opleiding borgt de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing. De door het auditpanel bestudeerde toetsen representeren het masterniveau. Examencommissie en toetscommissie zijn beide stevig in positie en staan borg voor het eindniveau en stimuleren gezamenlijk een kwaliteitsbewustzijn rondom toetsing, onder meer door regelmatig te overleggen met management en docenten over toetskwesties. Bij de beoordeling van de afstudeerproducten zijn altijd minimaal twee beoordelaren betrokken conform het vierogen-principe.

Ten aanzien van het *Experiment Leeruitkomsten* stelt het auditpanel vast dat de opleiding voor het toetsen van leeruitkomsten een breed palet aan passende toetsvormen hanteert dat geschikt is voor leerwegaafhankelijk toetsen. Examinatoren zijn voldoende getraind om

leerwegaafhankelijk te toetsen. De examencommissie is goed doordrongen van de belangrijke rol die zij heeft binnen deze experimenteervariant en zit goed in haar rol die zij heeft om haar taken uit te voeren en om ervoor te zorgen dat studenten de leeruitkomsten realiseren op masterniveau.

Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 3 met 'voldoet' voor de opleiding.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Aanvullende toelichting voor het experiment leeruitkomsten: De toetsen en eindwerken dragen aantoonbaar bij aan het behalen van de leeruitkomsten.

Bevindingen

Het auditpanel heeft voorafgaand aan de audit, op basis van een lijst afgestudeerden van de afgelopen twee studie jaren, vijftien masterthesen en assessmentpapers geselecteerd, bestudeerd en beoordeeld. Op basis van deze theses stelt het panel vast dat deze het masterniveau representeren en studenten de beoogde leerresultaten behalen. Het niveau is voor een "Master of Arts" opleiding meer dan voldoende. Het auditpanel onderschrijft de door de opleiding gegeven cijfermatige beoordeling met een afwijking naar boven of beneden van minder dan een vol punt, zonder tot een onvoldoende score te komen. Eén thesis beoordeelt het auditpanel als net voldoende.

Veruit de meeste theses kenmerken zich door kwantitatief onderzoek. Het *evidence based* karakter ervan kan nog de opleiding nog verder versterken. Het auditpanel pleit er in dit verband voor naast kwantitatief onderzoek ook aandacht te besteden aan andere onderzoeksvormen zoals kwalitatief onderzoek. Vraag is daarnaast wat het werkveld aan (veel) kwantitatief onderzoek heeft. Zo kan de relatie tussen cliënt en MPMT'er ook in meer kwalitatieve zin onderwerp van onderzoek zijn.

Er is in veel gevallen sprake van uitgebreide introductie met onderzoeksvragen. Het is duidelijk dat de studenten weten welke testen/toetsen ze waarom dienen te hanteren. Hier besteedt de opleiding aandacht aan. Dat is een sterke kant van het curriculum die het auditpanel terugzag in de theses. Studenten maken gebruik van statistische analyses 'voor gevorderden'; de methoden zijn goed beschreven met correct uitgevoerde statistische analyses. Studenten leggen soms zeer uitgebreid uit wat zij doen en het 'waarom' ervan. Dit is voor een wetenschappelijk attitude essentieel. Hiermee, stelt het auditpanel vast, komt de opleiding volledig tegemoet aan de aanbevelingen van de NVAO in haar besluit van 27 februari 2012 (zie deze rapportage onder de 'Inleiding', *Vorige accreditatie*).

De theses zijn enerzijds niet 'klaar voor publicatie in een wetenschappelijk tijdschrift', anderzijds zijn deze wel relevant voor de beroepspraktijk en voor het signaleren van ontwikkelingen in het vakgebied. Het auditpanel kan zich voorstellen dat studenten een thesis meer in artikelvorm schrijven volgens de richtlijnen van een bestaand tijdschrift en dit artikel dan voorafgaan laten gaan door een beschrijving van de context. Breng daarbij de thesis tot de essentie terug. Daarnaast kunnen studenten zich met hun theses meer profileren richting het beroepenveld en dan niet alleen hun theses presenteren, maar tevens de opleiding.

De door het auditpanel bestudeerde assessmentpapers beschrijven gedetailleerd het ontwikkelproces dat de student tijdens de opleiding volgt. Het betreft een afstudeerproduct dat het auditpanel als een 'zeer waardevolle oefening' kwalificeert. Een meer algemene opmerking betreft de taalvaardigheid van de studenten. Dit is nog een punt van aandacht. Dit aspect kan de opleiding ook bij het assessmentpaper nadrukkelijker beoordelen.

Werkveld en Alumni

Het werkveld geeft aan tevreden te zijn over afgestudeerden van de opleiding. Zij beschikken over voldoende kennis en vaardigheden om op masterniveau cliënten te zien en te behandelen.

Ook de alumni zijn tevreden over de opleiding die voor hen zowel wat kennis als wat vaardigheden betreft zeker meerwaarde heeft. In hun beroepsuitoefening zien ze dan ook voldoende doorgroeimogelijkheden. MPMT kan nog meer gebruik maken van haar alumni om de opleiding en het beroep meer voor het voetlicht te brengen bij aspirant studenten en het werkveld.

Experiment Leeruitkomsten

Ten tijde van de audit in december 2019 waren uitsluitend theses beschikbaar afkomstig van masterstudenten die de reguliere deeltijdopleiding volgden. De vijftien theses die het auditpanel heeft bestudeerd, representeren het hbo-masterniveau waarbij de student de beoogde leerresultaten behaalt. Deze constatering doortrekkend naar studenten die deelnemen aan het *Experiment Leeruitkomsten*, verwacht het auditpanel dat deze groep studenten de beoogde leeruitkomsten zullen behalen.

Weging en Oordeel

Het afstudeerniveau van de MPMT representeert het masterniveau; de student realiseert de beoogde leerresultaten. De opleiding heeft daar waar het de onderzoekscomponent betreft een forse inhaalslag ten goede gemaakt sinds de vorige accreditatie. MPMT is daarmee tegemoet gekomen aan de aanbevelingen uit het NVAO-besluit van februari 2012. De door de opleiding toegekende cijfers zijn passend. Het werkveld is tevreden over de afgestudeerden, alumni zijn tevreden over de opleiding.

Ten aanzien van het *Experiment Leeruitkomsten* gaat het auditpanel ervan uit, gelet op het hbo-masterniveau van de door haar bestudeerde en beoordeelde theses van de deeltijdopleiding, dat studenten die aan dit experiment deelnemen de beoogde leeruitkomsten zullen behalen.

Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 4 met 'voldoet' voor de opleiding.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De masteropleiding Psychomotorische Therapie van Hogeschool Windesheim leidt studenten op die bij hun afstuderen het hbo-masterniveau bereiken. De opleiding beschikt over goede contacten met het werkveld.

Gelet op de kwaliteit van de masteropleiding Psychomotorische Therapie van Hogeschool Windesheim en het feit dat afgestudeerden van de opleiding over het masterniveau beschikken, adviseert het auditpanel de NVAO tot continuering van accreditatie van deze opleiding.

Ook stelt het auditpanel vast dat de opleiding voldoet aan de standaarden voor het *Experiment Leertuitkomsten* zoals geformuleerd in het protocol 'Beoordeling bestaande experimenten Leertuitkomsten' van april 2019.

6. AANBEVELINGEN

De opleiding kan haar alumni frequenter inzetten als ambassadeur richting werkveld in binnen en buitenland. Over het algemeen geldt in dit verband dat de profilering van de opleiding in relatie tot het werkveld/de beroepsgroep versterking verdient. Treed zelfbewuster op, ook naar het buitenland.

Stimuleer studenten om zich ook internationaal meer te oriënteren. Besteed meer aandacht aan internationale aspecten van het vakgebied.

De opleiding kan ook een student afvaardigen in de opleidingscommissie zodat MPMT ook binnen deze commissie aan gewicht wint.

Check het aantal EC per module. Er lijkt in een aantal gevallen sprake te zijn van een forse discrepantie. Een evenredigere verdeling komt de studeerbaarheid van de opleiding ten goede.

Besteed naast kwantitatief onderzoek ook aandacht aan andere onderzoeksvormen die goed aansluiten op het hbo-masterniveau zoals kwalitatief onderzoek of de *mixed methods*-benaderingen.

De opleiding kan om de positie naar verzekeraars te versterken overwegen om ruim(er) aandacht te besteden aan 'leefstijl'.

De taalvaardigheid van beoordelaars/examinatoren en van studenten verdient verbetering.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Windesheim hbo-masteropleiding Psychomotorische Therapie deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eendoordeel	Positief

BIJLAGE II   Programma, werkwijze en beslisregels

**Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling⁴ t.b.v. hbo-masteropleiding
Psychomotorische Therapie. Hogeschool Windesheim.
Datum locatiebezoek: 13 december 2019.**

Tijd	Ruimte	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)
08.15 – 8.30	X190	Inloop & ontvangst auditpanel
08.30 – 09.15	X190	Intern overleg auditpanel
09.15 – 10.00	X190	Opleidingsmanagement directeur opleidingen Calo hogeschoolhoofddocent M-PMT coördinator onderwijs
10.00 – 10.30	X190	Panel verkent posters en lesmateriaal
10.30 – 11.30	X190	30 minuten interactieve gespreksronde (posters) 30 minuten gespreksronde docenten v.w.b. Pijlers Psychomotorisch handelen (1) en Professioneel leiderschap (2) moduulverantwoordelijk docent KTM 1 en 2, docent KTM 1 en 2 (methodische vaardigheden) docent KTM 1 en 2 (therapeutische vaardigheden) docent KTM 1 en 2 (kennis en theorie) supervisor en coaches moduulverantwoordelijk docent Prof 2, moduulverantwoordelijke masterclasses
11.30 – 12.15	A1.31	Aansluiten bij onderwijs (module Profileren 2) docent/lid curriculum ontwikkelgroep master PMT (professioneel leiderschap)
12.15 – 12.45	X190	Lunch auditpanel
12.45 – 13.15	X190	Gespreksronde met examencommissie (waaronder toetscommissie) voorzitter examencommissie voorzitter toetscommissie lid toetscommissie, docent werkgebied PMT
13.15 – 14.00	X190	Gespreksronde met studenten 1 ^e jrs modulair bachelor PMT HAN 1 ^e jrs tweejarige master Bewegingswetenschappen met Minor PMT VU 2 ^e jrs tweejarige master bachelor PMT Windesheim 2 ^e jrs modulair Bewegingswetenschappen met Minor PMT VU ouderejaars tweejarige master MWD

⁴ In verband met de privacywetgeving zijn in het programma uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Tijd	Ruimte	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)
14.00 – 14.45	X190	Intern overleg Open spreekuur Materiaalinzage
14.45 – 15.30	X190	Alumni / Werkveldvertegenwoordiging psychomotorisch therapeut, alumnus (2010), voorzitter veldadviescommissie psychomotorisch therapeut, Bestuurslid Federatie Vaktherapeutische Beroepen psychomotorisch therapeut, onderzoeker, alumnus (2012), lid werkveldadviescommissie psychomotorisch therapeut, alumnus (2008), lid werkveldadviescommissie
15.30 – 16.15	X190	20 minuten interactieve gespreksronde (posters) 25 minuten gespreksronde docenten v.w.b. Pijler Praktijkgericht onderzoek lector Bewegen, Gezondheid en Welzijn associate lector Bewegen, Gezondheid en Welzijn docent en promovenda, lid kenniskring Lectoraat Bewegen, Gezondheid en Welzijn moduulverantwoordelijk docent onderzoeksvaardigheden en masterthesis, curriculum ontwikkelgroep master PMT (praktijkgericht onderzoek)
16.15 – 17.15	X190	Intern overleg auditpanel
17.15 – 17.45	X190	Terugkoppeling

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen. Voor de beoordeling van de flexibele deeltijdopleiding heeft het panel gebruik gemaakt van het *NVAO-protocol 'Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten'*, april 2019.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming. Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en AeQui waarbij Hobéon één en AeQui twee opleidingen heeft beoordeeld. Gedurende het traject hebben de voorzitters van de betrokken kernpanels met elkaar afgestemd over de opzet en de focuspunten van de audits.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn beschreven in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief** indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief onder voorwaarden** indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **negatief** indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding.
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
  - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht/aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel:
  - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzichtslijst van alle recente eindwerken (of van portfolio's/werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, verslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het panel heeft van vijftien studenten de theses bestudeerd. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken, zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV   Panelsamenstelling

Op 6 november 2019 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Master Psychomotorische Therapie van Hogeschool Windesheim, onder het nummer 008763. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	Hbo Master Vaktherapie
----------------------	------------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
W.L.M. Blomen	Voorzitter	De heer Blomen is zelfstandig adviseur strategie en kwaliteit en auditor in uiteenlopende kwaliteitskaders.
Dr. D. Vancampfort	Lid	De heer Vancampfort is docent en onderzoeker aan het departement Revalidatiewetenschappen van Universiteit van Leuven.
Dr. M. Spreen	Lid	De heer Spreen is lector Social Work & Arts Therapies, NHL Stenden Hogeschool.
Drs. J. Termeer-Blom	Studentlid	Mevrouw Termeer-Blom is student Master of Art Therapies, Dance Therapy, bij Codarts University of the Arts.

Drs. G.W.M.C. Broers	Secretaris	De heer Broers is NVAO getraind secretaris.
----------------------	------------	---

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl